

Un mestissatge que encisa

Es defineix com amant del mestissatge. I ella mateixa n'és l'exemple més característic. Poc amiga de les entrevistes, tancada i a la defensiva davant el periodista-qüestionari, esdevé relaxada, riallera i amiga, davant els amics, en qualsevol conversa, malgrat que aquesta siga gravada, on el to siga cordial i on els temes que la preocupen, que l'estimulen, facen de protagonistes.

D'ella pot arribar-se a escriure: «Les illes, o siga, una actitud tancada i desconfiada a tot allò peninsular, l'han

Ara fa vint anys que canta. Diu que vol fer-ne vint més, sense avorrir-se, sorprenent en cada actuació el públic fent-lo vibrar. De segur que, de nou, el dia 10, a València, i després a Barcelona i a Mallorca, ho tornarà a aconseguir.

J. Castelló i C. Gàmez

i sorpresa i passió suaument exagerades. Adéu illes tancades.

—*Saps que ets dels pocs que s'escapen sempre a la «crisi sempiterna» amb què molts acompanyen la cançó. Resultes ben difícil d'encasellar. I entres fàcilment en els circuits de difusió més tancats o més inaccessibles.*

—Ja m'agrada que sigui inclassificable. M'estimo del tot el camuflatge. Doncs, això, quan ve la tardor... vestir-me de tardor; quan ve l'hivern, vestir-me d'hivern... Quan sóc a un país, passar per gent del país.

«No m'agraden les definicions, i faig per quedar una mica ambigua».

marcada en l'expressió, dura de vegades i agressiva en certes ocasions... Es tanca com els caragols quan hi ha enemic a la vista».

Però també: «El pèl és intensament negre, la boca grossa i atractiva, on descansa un somni juvenil, l'esglai del despertar, potser un paisatge de la infantesa... Alguna cosa en la feréstega força d'aquest cos assegut al costat del balcó, girat a la llum, alguna cosa en els peus descalços, suggereix una juvenil contrassenya de valor i llibertat, un

senyal solidari llançat al vent, que ell torna».

Més acostada, de bon tros, a aquesta segona imatge, la Maria del Mar que parla amb nosaltres, que ens discuteix de teatre, de dansa, de veu, de televisió i de poders, mentre la rialla naix al costat del gest cru i decidit, ens fa oblidar que hi haja algun desconfiat al món.

El mestissatge que defensa, el viu i ens l'encomana. Mestissatge fet de cara infantil, discurs encara compromès,

No m'agrada que em defineixien amb l'etiqueta, i faig per quedar una mica ambigua. Han intentat encasellar-me sovint com una cantant tradicional mallorquina, i trobe que, al final, no els ha estat fàcil. I això m'atrau, quedar com una persona que va provant, que no està perquè la fiquin en un calaix i diguin, fàcils, aquesta cantant, tal.

—*Potser això ha provocat tants encontres, tantes col·laboracions, al llarg de la teua carrera. De quico Pi de la*

Serra a Milton Nascimento, passant per l'Ensemble de Musique Traditionnelle de Tunis...

—Sí, però, mira, no han sigutcontres volguts. Salts pretesos en la meua trajectòria. És cert que m'agrada trobar-me un cantant que m'atrengui. Si fem alguna cosa junts, no es tracta d'una tàctica rebuscada, de dir que ara faig això per despistar, i allò...

—En el cas de Milton Nascimento, et va buscar ell, ¿no?

—No. Ens vam trobar en un recital. Ell havia d'actuar a la plaça de la Mercè, a Barcelona, dies després que ho fes jo. Em va sentir. Ens vam conèixer i vam començar a xerrar. Jo tenia discos seus. A ell, algú li havia parlat ja de mi, li va agradar el meu recital, i, a partir d'aquell moment...

—¿No pensàveu fer un disc junts?

—Sí, el que passa és que ell s'estigué ben poc de temps per aquí. D'una altra manera, hauríem pogut seleccionar alguna cosa de totes les gravacions que vam fer durant els recitals. Però se'n va anar molt ràpidament, i vam decidir que ho faríem quan poguéssim. Em penso que ell tornarà, i les coses, si han de quedar bé, s'han de fer amb tota la tranquil·litat.

—Amb motiu de la darrera actuació de Caetano Veloso ací, tot el món es va sorprendre de la força que mostrava, acompanyat només d'una guitarra. Molts cantautors catalans van començar així. I, tanmateix, ara se us exigeix que porteu la Filharmònica de Berlín.

—Aquí està tot. La gent es mou per modes. Els crítics es mouen per modes. El Món m'ha fet una crítica molt maca del meu últim disc, però al final l'autor es demanava: «¿Quan sentirem Maria del Mar cantant estàndards, quan compondrà temes que no tinguin res a veure amb la Mediterrània?»

Això és un error. Pensar que en la Mediterrània no es fa música actual ho és, i ben gran. Les cançons gregues que jo canto no són melodies populars, són composicions actuals, que es fan ara i que miren el seu passat i el seu present, musicalment, poèticament.

Sempre tenim més en compte tot allò que ens ve dels Estats Units que no tot allò que ens envolta. Ho trobo una mancança. Passa igual amb la llengua. És el mateix esperit. Allò que et diuen: ¿I tu, quan vas a Alemanya, en què cantes? És increïble, aquest complex d'inferioritat. El senyor Paul Simon fa un pet, un pet interessant amb els africans, i ens ve amplifícat, com un ventall que s'obre. Aquí fa un pet algú, amb africans, amb el que sigui, i no en fa cas ningú, no té la menor importància...

—Malgrat funcionar fora.

—Quan vas fora i la gent et segueix, te n'alegres moltíssim. Per a mi, el problema és oferir qualitat, l'únic problema, el més important. Tu ja pots cantar en l'idioma que sigui, perquè, si allò que fas és un desastre... Si no és que et decantes per una carrera comercial, a base de hits eurovisius; però si et decantes per fer música de cantautor, només has de buscar la qualitat, i punt.

—¿Com veus el moment actual de la cançó? ¿Penses que la gent que fa cançó d'autor en aquest país està en el lloc que els correspon?

—Crec que estem bé, però el moment és dolent del tot. No he vist mai que hi hagi tants cantants com ara, que es preocupen tant per la música, pels textos. Tot això, en un moment dolent. I això és terrible, perquè es produeix una dicotomia molt marcada, i bastant sagnant.

D'una banda, els cantants. De l'altra, una forta selecció del públic, una Generalitat que va com va, unes institucions que van com van, entre el roc, la modernitat i el tòpic. Obliden el moviment cultural dels Països Catalans. Cuiden els tòpics, el roc, aquest roc de masses, com més gent millor. I, després, cuiden les patums. No hi ha un treball defons, no treballen perquè les cases discogràfiques tinguin unes subvencions per al disc català com les que tenen els llibres, que hi hagi locals per a actuar, uns àmbits favorables per a tot aquest moviment, xarxes d'actuació comarcals, entre els ajuntaments...

I també hi ha el públic, que s'ha de plantejar definitivament si vol que algú aquí canti en català. Tothom té clar que s'ha de parlar en la nostra llengua, però ¿qui vol que es canti en català? Davant les multinacionals, ens baixem els pantalons, correm darrere de qualsevol porqueria que ens duen de fora, només perquè ve de fora. I aquí ens trobem, també, l'increïble muntatge dels mitjans d'informació d'aquest país...

—¿Davant de tot això, personalment, com t'ho fas, com reaccions?

—Jo no visc més que per a la música. I, si no, ja ho saps, a la que poden, et foten fora. Has d'estar pendent tots els dies del mateix. He d'estar pendent tot el dia de la meua veu, de la meua música, dels meus companys, dels músics. Saber perfectament en quin món em moc. No puc baixar la guàrdia i dir: tranquil·la, tot és collonut, la meua casa de discos m'acoxina, m'ho donen tot fet. ¡No senyor! Encara em re-treuen moltes coses contínuament. Cada dia, cada hora, se'm qüestiona tal

i tal. En cada entrevista em pregunten per què la dèria de cantar en la meua llengua. Tot això, si vols, d'una manera molt amable, però no ho tinc fàcil, no ho tinc gens fàcil...

No és una vida fàcil en cap sentit. Aquí hi ha una qüestió de tossuderia en un mateix. Jo volia fer ceràmica, vaig venir a Barcelona per ser ceramista, i no va poder ser, ho vaig deixar estar per passar a la cançó. Vaig ser cantant, però també en això m'estimo ser una artesana. Vull que la meua veu sempre tingui una qualitat. Quan sigui més gran, una qualitat de veu de dona gran, però vull que la tingui, malgrat que perdí força, que guanyi en molts altres aspectes, que la gent que m'escolti vibri sempre.

—En els teus recitals no jugues la carta de fer concessions fàcils al públic. De cantar per buscar una resposta fàcil i segura.

—Això no m'agrada, no em diverteix.

—Però potser això agradaria al públic.

—Sé perfectament que el públic es diverteix si tu et diverteixes. Si t'avor-

reixes, si els ho fas avorrit, a la llarga t'odien. És com l'amor. Si no el renoves cada dia... La història amb el públic davant és això, una història amorosa. Si no el cuides i, per contra, sempre fas tu les concessions, els dones el que esperen... Si no dones cap sorpresa a la persona que t'estima, acabaràs fotent la parella a l'aire. Igual amb l'espectacle. L'espectacle és un acte amorós. Davant tens un enamorat, una persona que t'estima i que ve amb plaer a escoltar-te, però, si no el sorprens...

De tota manera, és clar que també faig concessions, que canto sovint «La Balanguera» o «La Jota marinera»... cançons que sé que tenen de seguida un mirall. Però no vull abusar-ne, busco cuidar la sorpresa, l'estímul, la renovació de l'acte amorós. Vull que el meu amor amb el públic duri molts anys. Com la parella, no puc convertir-ho en un anar fent, arribar a casa i trobar-se amb algú que m'espera i em fa el sopar, d'acord, no m'hi fico, però no és la meua història. A mi m'agrada la passió...

—Abans has comentat que no sabies

quina resposta tindria el teu pròxim recital a València. Has dit que et preocupava la dispersió i la desaparició del públic de la cançó...

—Fa molt de temps que no vaig a València, per això se'm fa evident aquesta desconexió.

—¿Com ho fem per relacionar més els cantants que treballen al Principat, a les Illes, al País Valencià...

—Això és ben difícil. Sé perfectament que si coneguessin gent del País Valencià aquí, a Catalunya, o a Mallorca, canviarien moltes opinions, sobre la cançó, sobre la música, sobre l'art en general. Hi ha una gran desconexió entre cada país. Jo no em fico en pintura o en teatre, perquè són mons que no pertanyen al meu, però, respecte a la música, tot sembla haver-se convertit en un monopoli de les institucions. I, dins el circuit de la gent que treballa en la cultura, ja hem parlat de la gran influència de fora, de la pretesa modernitat. Em semblen bé les coses moderníssimes importades, però no perdem de vista les coses interessants que es fan ací.

Tal com van les coses, tot és molt

«S'ha establert una espècie de roda d'enveges i odís».

subtil. La gent es preocupa perquè aquell senyor té aquell recital, perquè aquell altre té tal privilegi... S'ha establert una espècie de roda de suspicàcies, d'enveges, de malentesos i odís, que ha acabat amb l'entesa entre els artistes del país. Si, per definició, cadascú ja anava al seu aire, cada personatge és un cas... no podem entrar tots en un mateix paquet. La promoció indiscriminada pot fer que la gent se'n cansi, que la cançó s'acabi. Però no es pot descuidar ningú que valgui una miqueta. Tot és molt subtil.

De vegades, penso que el món artístic no té res a veure amb l'institucional, que ens haurien d'oblidar. Haurien de fer un treball d'infraestructura subterrània, procurar que el país estigui dotat d'espais on actuar, subvencionar les cases discogràfiques, l'edició de llibres, de revistes... No podem pretendre que dins les institucions hi hagi gent amb orelles que puguin captar encertadament el moment cultural, potser seria demanar-los massa.

—A Madrid, amb motiu de l'homenatge als vint-i-cinc anys de la cançó, representants dels tres governs autònoms van parlar d'arribar a alguns acords comuns...

—Sí, però no n'han fet res.

—Només establint un circuit de sales coordinat per tots els Països Catalans...

—És clar, només això. Seria importantíssim. Ja hi vam parlar a Madrid, i mai més n'he tornat a sentir res.

—Les tres institucions es mostren temeroses. Ningú no baixa la guàrdia i mantenen una situació increïble.

—La por i les preocupacions només responen a la falta de diàleg. Entre dues persones que parlen i s'entenen, ¿quina mena de por pot haver-hi? Només haurien d'intentar dur el millor de cada lloc als altres. Ja estic cansada de donar voltes al tema. Sempre penso: Vejam si en aquest Grec se'ls acut dur Alimara a ballar a la plaça de Catalunya. Vejam si duen grups de Mallorca, o Cànem o Al Tall...

Després veus a TV3 aquests anglesos que els han de traure fum de sota i que, damunt, canten en *play-back*... Tot això és molt injust. ¿I TV3, de qui és? De la Generalitat. El representant de la Generalitat parlà en aquellencontre d'intercomunicació...

Al final, no acabes pensant només en el teu treball, cantar de la millor manera possible. Quan parles i ningú en fa cas... Algun dia deixaré de parlar.

DARRER DIUMENGE D'OCTUBRE-87

VALÈNCIA, TERRA LLIURE CATALANA

11 del matí, al PUIG
MANIFESTACIÓ

6 de la vesprada
Plaça de Sant Agustí,
Ciutat de València
25 d'Octubre

MOVIMENT DE
DEFENSA DE LA TERRA

acuاريو
com sempre al servei
de la salut

C. Pintor López, 4 - Tel. 331 02 03
46003 VALENCIA

C. Temple de Sant Telm, 15 baixó - Tel. 965-578 59 68
03700 DENIA

Estem molt cremats. Jo hi insisteixo en les conferències de premsa, en les presentacions dels meus discos. Alguns amics m'aconsellen que, millor, deixar-ho córrer, parlar del disc i oblidar que cal infraestructura, que cal un circuit d'actuacions que funcioni... Potser tenen raó. No sóc qui per anar dictaminant què han de fer. Si vint anys de treball en tot aquest món no serveixen ni perquè t'escoltin...

—*Almenys que pensen que no sou idiotes...*

—Sí, però, finalment, no ser idiota potser és també promoure el teu treball. Si parles sempre d'una cosa que no ha de trobar resposta i t'oblides de tu. Després, veus els teus companys... Tot això sembla un elàstic massa tens, tothom té massa problemes...

Jo procuro no fer mal a ningú. Espero un canvi, algun dia, del públic, que vegi que aquest seria un país mancat si no hi hagués gent que cantés en català. Quan tothom ho tingui clar, potser hi haurà més possibilitats, més soltesa, més treball i menys tensions, potser acabarà aquesta selecció tan sagrant.

Quan veus esquemes tan terribles com el que mostra el Michael Jackson, que vol ser blanc. Això és terrible. Per l'amor de Déu, jo vull ser com sóc, millor si puc, però com sóc. Estic contenta de tenir aquesta piga aquí, de tenir l'edat que tinc. Tant se me'n fa tenir quaranta anys. Ja anem prou contracorrent, ja tenim un mercat prou petit, per voler ser negres o xinesos, per voler cantar en anglès...

—*Escolta, fa alguns mesos eixia un retrat teu a El País, fet per Juan Marsé...*

—Un retrat molt bonic, carinyós. El Marsé és una de les persones que ha escrit sobre mi amb un altre aire, no com a crític ni com a comentarista, sinó com una persona que en mira una altra, d'una manera atractiva, eròtica... Crec que Marsé té una imatge meua de fa anys, i aquesta, una mica, el guanya.

—*Sempre suscites grans elogis entre els escriptors, entre els crítics, vinguen d'on vinguen, siga Montserrat Roig, Terenci Moix, o...*

—El Terenci va escriure'm unes coses maquíssimes. Em coneix de fa molts anys, som amics molts anys. Quan Terenci estima la gent, no ho amaga, ho expressa d'una manera molt alegre i molt elegant.

Ara, també m'han donat molta canya, no et pensis, no és tan bonic com ho vols. Hi ha gent que no s'ha quedat només en la crítica, sinó que m'ha dit adéu per sempre. Que no ha tornat

a escriure mai més una ratlla sobre mi. Recordo el Sagarra mateix. Una vegada apuntillà: «Sayonara, Bonet», i us juro que no ha tornat a escriure una paraula més sobre mi. I, que jo sàpiga, no li he fet res.

—*¿T'afecten molt les crítiques?*

—Moltíssim, com a qualsevol. Buster Keaton deia que només hi ha els crítics que t'estimen i els que no. O sigui, que no n'hi ha d'indiferents.

Hi ha una cosa que m'ha afectat molt últimament. Hi ha gent que, si veu que actues, que cantes en català, t'alineen i et fiquen en el sac de la Generalitat. Passes a ser un nacionalista de dretes. ¿Potser no n'hi ha d'esqueres? A Madrid, i arreu de l'estat, hi ha aquesta visió. I això és bastant limitat, bastant trist i bastant mesquí. No vull disculpar-me per ser com sóc, per cantar com canto. Si abans, en el franquisme, ho entenien, ara no tenim per què donar-ne explicacions contínues.

—*¿Quins cantants admires, quins t'agraden més?*

—No sé... potser Violeta Parra, que també era ceramista i pintora. I Atahualpa Yupanqui, com a lletrista, com a músic, com a cantant. M'agrada molt la música popular, la mediterrània, l'àrab. És que m'agraden tantes coses...

—*¿Has plorat veient cantar algú?*

—He plorat veient gent ballar. He plorat amb els Alimara. I he plorat amb una nena andalusa, d'uns quinze anys, que ballava en un espectacle de Lole i Manuel. La dansa m'agrada molt. M'agrada moltíssim el teatre, i no hi ploro mai, al teatre, per molt que m'agradi l'actor o l'obra... La dansa és una altra cosa.

—*¿I, en teatre, Boadella o Flotats?*

—Tots dos. És veritat. M'agrada molt Boadella, i Flotats, i Dagoll Dagom, i la Fura dels Baus. Tots... El món del teatre m'encanta, molt més, potser, que el de la cançó. No em perdo res. I de vegades hi vaig dues o tres vegades, si puc.

Crec que l'espectacle teatral és el més perfecte que hi ha. Admet, també, la música, les veus, els cantants. Jo seria una dona feliç vivint en una companyia de teatre. Més feliç del que sóc.

—*Dins l'espectacle, ¿sempre has anat amb Molas i Núria Batalla?*

—Hi ha hagut èpoques que no. Vaig treballar uns quants anys amb Joan Minguet, però, vaja, quasi sempre he anat amb el Joan i la Núria.

—*¿Com són?*

—Mira, crec que són molt cordials. Hem treballat molts anys junts, ens coneixem molt i ens sabem les mancan-

ces de cada un. Ens entenem. Però, de portes enfora, em penso que l'oficina Molas-Batalla té com un mal rotllo, un rotllo mal entès. Ells sempre compten amb nosaltres, però fa la sensació, per paragrafades que he llegit d'altres cantants que no són del despatx, d'omnipotència davant els mitjans de comunicació, omnipotència a la Generalitat, a l'Ajuntament. Això no és cert. A part que, com a persones que estan treballant per uns cantants, el que han de fer és justament això. Seria rar que no treballassin perquè nosaltres no cantéssim, no actuéssim. És la seva feina. Intentar ficar-nos arreu. Si s'han de carregar algú, que es carreguin també el cantant. Els presenten com a cocos. I això és mentida. Tenen el seu sistema, i no és ni millor ni pitjor que el d'altres representants dels quals ningú no parla. Tots els cantants que malparlen d'aquest despatx, tots tenen un representant, doncs, ¿per què no es belluguen tant aquests representants? No l'entenc, tota aquesta crítica destructiva, que me'n parlen a mi.

—*La relació dels cantants que hi treballau és molt fraternal, ¿no?*

—Sí, però jo també he tingut relacions del tot fraternals amb gent que no és de l'oficina. A més, ens veiem poc. De tant en tant cantem junts, fem cançons junts, és el cas de la Marina i el Lluís, però això no vol dir que no tinguem relacions amb altres cantants. Entre nosaltres coincidim en certes coses, com jo puc coincidir amb els grups de Tunísia o amb el Quico o amb el Paco Ibáñez...

—*¿Què s'ha fet de Paco Ibáñez?*

—Es molt crític amb tota la política cultural de l'estat. És una persona que, per a mi, ha estat molt maltractada. Una persona, com ell, que no haja fet encara un especial per a TVE gros, un especial de tota la seva trajectòria... Els hauria de caure la cara de vergonya...

—*¿Ha canviat molt TVE?*

—Home, jo en aquests moments no me'n puc queixar. Quan aquests mesos hi he surtit sis o set vegades. Jo, encantada. Encara que siguin llampecs, quan treus un disc... Ara, és una història que a tot arreu és igual. A París o aquí, tant se val...

—*¿I TV3?*

—Fatal. ¿Què vols que em sembli? Igual que a tot arreu. Hi ha alguns programes interessants, com allò de l'*Arsenal*, o *Trossos*. M'agradaria que hi hagués mes accents a TV3. Que hi hagués l'accent valencià, el mallorquí. I una programació distinta, no tan comercial, molt semblant a tot arreu. A més, que no s'hi fa cap programa per

«He plorat veient gent ballar».

la cançó, per la música d'aquí...

—*Potser els responsables de TV3 busquen aquesta comercialitat, de cara al gran públic.*

—És això. Està bé de captar com més gent millor. Però, al costat, hauria d'haver-hi més programes interessants. La televisió és un mitjà tan increïble, s'hi podrien fer tantes coses. A més és que jo penso que a cada barri hi hauria d'haver-ne una. Ara, quan connectes la televisió, és com si obrissis la finestra. I, en realitat... ¿A mi que m'importa que el senyor Reagan li hagin tret un gra del nas! Això és la pera, ¿no? És molt gros...

—*Com a escriptora...*

—Això d'escriure és terrible, em fa molta por. Trigo molt a fer una cançó, li done moltes voltes, em fa una por terrible. Ara sortirà un llibre amb totes les meves cançons escrites. Potser això em donarà més ganes d'escriure lletres.

—*¿Quina cançó t'agradaria haver escrit?*

—Moltes. Per exemple, *Gràcies a la vida*. O, algunes cançons brasileres del Milton. I, sobretot, algunes coses populars.

—*En tots els conceptes de mediterraneïtat, ¿et sents com una... com bandera?*

—Això m'emprenya molt, em fa molt de fàstic. Després, sempre hi ha gent que s'emprenya, amb molta raó, perquè ningú ha de dur la bandera de res. Sí, he pogut ajudar a establir contactes, però aquesta comunicació ha de caure. No és possible que visquem tan lluny de coses que ens són tan pròximes, d'unes cultures tan riques.

A Catalunya, en algun moment, han dit: «Mira, la Maria del Mar, ara aquesta nena està jugant a moros i a cristians». Però, jugant, jugant, estem remouent un poc l'assumpte. I jo no ho faig per proselitisme, només perquè m'agrada. Intento agafar les coses que m'agrada i donar-les. També m'agrada el flamenc. I ara molta gent l'està descobrint. Però, mira si ha costat. Amb el Toti Soler, per exemple, al principi li deien de tot, perquè tocava flamenc. Però, per favor, si és un guitarrista, en aquest país el millor que pot fer és tocar flamenc.

Els millors cantants populars mallorquins, com ara Mado Boades o Biel d'es Cantó, són gent que, quan poden, canten flamenc, els influeix. És una de les coses bones que tenim per pròximes. Per l'amor de Déu, ¿com no ens hi hem de deixar influir? Tot aquest impermeable d'amiant, aquest racisme estrany, contra els àrabs, contra el flamenc, en aquest país, s'ha d'acabar. Tots els mestissatges de tipus cultural són una meravella.

—*Podem acabar amb l'últim disc...*

—És com una barreja de totes les coses que m'han agradat últimament. Hi ha una cançó sarda, dues de gregues, una amb el Lluís. N'hi ha dues meves, les darreres que he fet. Algunes adaptacions d'Albert Garcia són precioses.

—*¿Has sentit la versió de Cànem de Carta a l'exili?*

—Home, si es la primera que vaig sentir. D'allí vaig traure'n la meua. Espero que no se'm molestaran massa. Ells saben que és gràcies a ells, i a l'Albert, que jo canto aquesta cançó. Quan la vaig sentir, em va encantar. S'ha de dir tot.

Ara treballo amb Rafael Subirachs, els Cants d'Abilane, de Vinyoli, una cosa molt especial. El Rafael és un gran músic i un gran creador. I ha fet una cosa sobre el Vinyoli meravellosa. Ho gravarem tots dos.

—*Un disc que no us farà rics.*

—No, segur que no. Encara que tant de bo. Perquè voldria dir que la gent ha canviat de cara a la poesia. Però, les coses no es fan per això, eh. Es fan per disfrutar-les, per aprendre'n de noves.